

تحلیل طرحواره محرمیت در معماری سنتی

۱- معصومه بلوچستانی ۲- مهسا دلشاد سیاهکلی ۳- هادی رحمانی

۱- دانشجوی کارشناس ارشد، گروه معماری، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران

۲- رئیس مرکز تحقیقات مطالعات بافت های تاریخی، گروه معماری، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد

اسلامی، لاهیجان، ایران

۳- دانشجوی کارشناس ارشد طراحی شهری، دانشگاه غیر انتفاعی دیلمان، لاهیجان، ایران

Email: (ma.baluchestani@gmail.com)

Email: (mah.delshad@yahoo.com)

Email: (HD.rahmanii@gmail.com)

چکیده

معماری ایرانی، دارای مفاهیمی است که بر اساس فرهنگ، عقاید و اندیشه های ایرانی - اسلامی شکل گرفته است. یکی از این مفاهیم که بر الگوی زندگی ایرانیان بسیار تاثیرگذار بوده، مفهوم محرمیت است. هر کالبد معماری که انسان برمی گزیند خواه ناخواه نیازمند تعریف و پیدایش عرصه عمومی و خصوصی با ویژگی ایمن، امن و نهایتاً آرامش بخش است. پژوهش حاضر قصد دارد که با تحلیل ساختار فضایی در معماری سنتی، به تحلیل ابعاد مختلف نمودپذیری مفهوم محرمیت بپردازد. محرمیت در این پژوهش در قالب سه مفهوم درونگرایی، سلسله مراتب دسترسی و عرصه بندی فضایی تعریف شده است و استخراج شاخص هایی که بتواند به تحلیل این مفاهیم در مقوله ارزیابی محرمیت بپردازد بخشی از فرایند پژوهش به شمار می آید، لذا چنانچه با نگاه فیزیکی بدنبال شناسایی شاخص های ارزیابی باشیم، ضروری است تا شاخص هایی با ماهیت فیزیکی بیابیم تئوری نحو فضا رویکرد مناسبی جهت تحلیل ساختار کالبدی - فضایی بنا می باشد، در این میان چهار شاخص هم پیوندی، ارتباط، عمق و دسترسی بصری است می تواند در تحلیل طرحواره محرمیت کارگشا باشد.

واژه های کلیدی: طرحواره، محرمیت، درون گرایی، عرصه بندی فضایی، سلسله مراتب دسترسی، نحو فضا

۱- مقدمه

فضاهای معماری و شهری، پدیده هایی کالبدی هستند که بسیاری از خصوصیات فرهنگی، اجتماعی و تمدنی یک جامعه را بازتاب می دهند. [1] جوامع مختلف وجوه متفاوتی از فرهنگ، اقتصاد و هنرهای اجتماعی را در رفتارهای محیطی خود نشان می دهند که